

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 45, 526 IR
589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 45, 526 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) parengimą paskatino poreikis užkardyti visuomenės sveikatos ir civilinės saugos srities pažeidimus, daromus valstybei ar visuomenei pavojingu metu ir sąlygomis, kai paskelbta karo, nepaprastoji padėtis, mobilizacija, karantinas, ekstremalioji situacija ar ekstremalusis įvykis, atgrasyti asmenis nuo tokių pažeidimų padarymo. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ paskelbus trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį ir karantiną visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, išaiškėjo teisinio reguliavimo spragos, kuomet šiuo metu galiojančios administracinės atsakomybės už visuomenės sveikatos ir civilinės saugos pažeidimus laipsnis yra nepakankamas užtikrinti teisės aktų reikalavimų laikymąsi ekstremaliosios situacijos ir karantino metu.

Įstatymo projekto tikslas – numatyti adekvačią ir proporcingą atsakomybę už visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Teisingumo ministerija. Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Baudžiamosios justicijos grupė (vadovė Simona Mesonienė, tel. 266 2873, el. paštas simona.mesoniene@tm.lt), vyresnysis patarėjas Germanas Politika (tel. 266 2907, el. paštas germanas.politika@tm.lt) ir patarėja Sonata Gendvilaitė (tel. 266 2950, el. paštas sonata.gendvilaite@tm.lt).

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu ANK 45 straipsnyje numatyta administracinė atsakomybė už visuomenės sveikatos srities Europos Sąjungos reglamentų ar sprendimų, higienos norminių aktų ar kitų visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pažeidimą užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų (1 dalis). Tokia pati veika, padaryta pakartotinai užtraukia baudą asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų ir juridinių asmenų vadovams

arba kitiems atsakingiems asmenims – nuo penkių šimtų penkiasdešimt iki vieno tūkstančio dviejų šimtų eurų (2 dalis). ANK 45 straipsnio 3 dalis, numatanti administracinę atsakomybę už šio straipsnio 1 dalyje numatytą administracinį nusižengimą, sukėlusį pavojų išplisti pavojingoms ar ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms, užtraukia baudą asmenims nuo trijų šimtų iki penkių šimtų šešiasdešimt eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo vieno tūkstančio keturių šimtų iki trijų tūkstančių eurų.

ANK 526 straipsnis nustato administracinę atsakomybę už Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą ir numato įspėjimą arba baudą asmenims nuo keturiolikos iki trisdešimt eurų ir įspėjimą arba baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo trisdešimt iki šešiasdešimt eurų. Šis nusižengimas, padarytas pakartotinai užtraukia baudą asmenims nuo trisdešimt iki keturiasdešimt eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo šešiasdešimt iki devyniasdešimt eurų.

Tačiau nei ANK 45 straipsnis, nei 526 straipsnis nenumato kvalifikuotų administracinių nusižengimų sudėčių už atitinkamų nusižengimų padarymą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma ANK 45 ir 526 straipsnius papildyti naujomis dalimis, numatančiomis kvalifikuotą šiuose straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų sudėtį už šių nusižengimų padarymą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu:

1) ANK 45 straipsnį papildyti 4 dalimi, numatančia administracinę atsakomybę už visuomenės sveikatos srities Europos Sąjungos reglamentų ar sprendimų, higienos norminių aktų ar kitų visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pažeidimą, sukėlusį pavojų išplisti pavojingoms ar ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms, padarytą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu. Siūloma nustatyti baudą asmenims nuo penkių šimtų iki trijų tūkstančių eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo trijų tūkstančių iki šešių tūkstančių eurų.

2) ANK 526 straipsnį papildyti 3 dalimi, numatančia administracinę atsakomybę už Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo ir kitų civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ar pažeidimą, padarytą karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu. Siūloma nustatyti baudą asmenims nuo penkių šimtų iki trijų tūkstančių eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo trijų tūkstančių iki šešių tūkstančių eurų.

Siūlomas teisinis reguliavimas yra adekvatus karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu daromiems teisės pažeidimams, užtikrintų visuomenės sveikatos ir civilinės saugos teisės aktų laikymąsi karo, nepaprastosios padėties, mobilizacijos, karantino, ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio metu, atgrasytų asmenis nuo pakartotinių pažeidimų ir turėtų bendrą prevencinį poveikį. Administracinių nusižengimų teiseną pradėtų, tyrimą atliktų ir protokolus surašytų policijos, karo policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatoma, kad Įstatymų projektai neturės neigiamų pasekmių.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Siekiant į teisinę sistemą inkorporuoti priimtą įstatymo projektą, galiojančių įstatymų keisti ar jų panaikinti arba priimti naujų nebūtina.

9. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte vartojamos naujos sąvokos suderintos su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

10. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus įstatymą, priimti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės fondų lėšų įstatymo įgyvendinimas nereikalauja.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Dėl įstatymo projekto specialistų vertinimų, rekomendacijų ar išvadų negauta.

14. Reikšminiai šio įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „*ekstremali situacija*“, „*karantinas*“, „*karo padėtis*“, „*nepaprastoji padėtis*“, „*ekstremalus įvykis*“, „*užkrečiamosios ligos*“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Dėl šalyje paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino įstatymo projektą prašome svarstyti ypatingos skubos tvarka.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius